

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента
Педагогічна компаративістика
підготовки магістрів
спеціальності **013 Початкова освіта**
освітньої програми **Початкова освіта**

Луцьк – 2023

Силабус нормативного освітнього компонента «Педагогічна компаративістика» підготовки магістра, галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *013 Початкова освіта*, за освітньо-професійною програмою *Початкова освіта*

Розробник: **Пріма Дмитро Анатолійович**, професор кафедри теорії і методики початкової освіти, доктор педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Пріма Д.А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

протокол №1 від 31.08.2023 р.

Завідувач кафедри:

(Пріма Р.М.)

© Пріма Д.А., 2023 р.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь спеціальність, програма, ступінь	знань, освітня освітній	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Магістр		Нормативний
			Рік навчання – 2-ий
Кількість годин/кредитів 90 / 3			Семестр – 1-ий
			Лекції – 16 год.
			Практичні (семінарські) – 14 год.
			Самостійна робота – 52 год.
ІНДЗ: =			Консультації – 8 год.
	Форма контролю: залік		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові

Пріма Дмитро Анатолійович

Науковий ступінь

доктор педагогічних наук

Вчене звання

доцент

Посада

професор кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактний телефон

095 588 81 81

Електронна пошта

primad35@ukr.net

Prima.Dmutro@eenu.edu.ua

Дні занять

відповідно до розкладу

[http://194.44.187.20/cgi-](http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700)

[bin/timetable.cgi?n=700](http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент (ОК 3) «Педагогічна компаративістика» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки магістрів зі спеціальності 013 Початкова освіта на другому році навчання. Вона визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач вищої освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу ОК; забезпечує загальний та професійний розвиток магістранта та спрямована на отримання поглиблених знань з порівняльної педагогіки вищої школи. Зміст ОК: історичні етапи розвитку, методологічні підходи, функції, методи, джерела порівняльної педагогіки, сутнісні зміни у розвитку вищої освіти у світі, Європейському регіоні.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення ОК 3 «Педагогічна компаративістика» є формування цілісної порівняльно-педагогічної компетентності науковця-дослідника – кваліфікованого фахівця, який має високий рівень готовності до професійної діяльності у сфері вітчизняної та європейської науки й освіти.

Завдання ОК 3 «Педагогічна компаративістика»:

- сприяння кращому розумінню особливостей та тенденцій розвитку глобального, регіонального та національного просторів фахової передвищої й вищої освіти.
- розвиток навичок системного аналізу чинників розвитку фахової передвищої й вищої освіти у глобальному, регіональному та національному контекстах;
- формування розуміння перспективних шляхів інтеграції системи фахової передвищої й вищої освіти України у ЄПВО;
- формування розуміння шляхів підвищення якості освіти як головного імперативу сталого розвитку суспільства знань в Україні, чинника успішної кар'єри на національному та європейському ринках праці;
- формування розуміння особливостей використання інноваційних технологій як засобів підвищення якості освіти;
- розвиток здатності до порівняльного аналізу інноваційного розвитку університетів у різних країнах;
- формування розуміння інноваційного розвитку сучасного світу, розвиток культурного кругозору, формування демократичної громадянської свідомості.

3. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 2. Здатність до збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства, до вираження національної культурної ідентичності; до цінування й поваги різноманітності та мультикультурності.
	ЗК 3. Здатність до гнучкості мислення, його абстрактності та критичності, аналізу й синтезу.
Фахові (спеціальні) компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності у регіональному, загальнонаціональному вимірах, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.
	ФК 10. Здатність провадити професійно-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти з урахуванням сучасних вітчизняних і зарубіжних освітніх тенденцій та педагогічної практики.
	ФК 11. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.
	ПРН 10. Засвідчувати вміння критично і абстрактно мислити, генерувати нові ідеї (креативність), дотримуватись етичних вимог у перебігу професійної діяльності у початковій та вищій школі.
	ПРН 11. Усвідомлювати сучасні вимоги суспільства до професії педагога, оцінювати й співвідносити рівень своєї професійної готовності зі світовими та вітчизняними тенденціями розвитку освіти, володіти інформацією про систему безперервного навчання впродовж життя.

Soft skills:

- **навички** (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу);
- **навички командної роботи** (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення – переговорів, до досягнення компромісів);
- **лідерство** (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т.ч. за невдачі);
- **креативність, оригінальність та ініціативність** (здатність генерувати нові ідеї, варіативність мислення, свобода);
- **гнучкість і адаптивність** (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, вміння оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах).

Методи навчання:

- *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, Office 365), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, робота з підручником/книгою, робота з інтернет-джерелами, робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами;
- *наочні*: ілюстрування, демонстрування, спостереження; **системне, аналітичне та критичне мислення** (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі);
- **комунікативні**
- *практичні*: розв'язування задач/кейсів, вправи, дослідні роботи, завдання, звіти, проєкт, проблемне навчання.

Примітка: науково-педагогічні працівники можуть доповнити перелік методів навчання відповідно до змісту ОК.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форми, **методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогічної компаративістики.						
Тема 1. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань: сучасні концептуальні підходи	15	2	2	6	1	УЮ –26. ЗД –26.
Тема 2. Історичні витоки сучасної фахової передвищої й вищої освіти: глобальний, європейський та національний контекст.	15	2	2	6	1	ЗД - 26. МСО-26.
Тема 3. Соціально-політичні, соціально-економічні, культурні та освітні чинники розвитку фахової передвищої й вищої освіти в суспільстві знань	10	2	2	8	1	УЮ- 26. ЗД –26.

Разом за змістовим модулем 1	40	6	6	20	3	12
Змістовий модуль 2. Розвиток вищої освіти в різних країнах світу.						
Тема 4. Освітня діяльність закладів вищої освіти в ЄС та в Україні: тенденції модернізації	10	2	2	5	1	УФО- 26. ЗД - 26
Тема 5. Наукова та інноваційна діяльність ЗВО у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку	10	2	2	5	1	УЮ – 26 ПФО-26. ЗД- 26. МСО-26
Тема 6. Забезпечення якості вищої освіти (ЗЯВО): європейський, національний та інституційний виміри	10	2	2	5	1	УЮ- 26. ЗД - 26
Тема 7. Інноваційні підходи до менеджменту вищої освіти в сучасному світ	10	2	2	10	1	ДР- 26. ТВПР-26. МСК-26. ЗД- 26.
Тема 8. Тенденції розвитку національних освітніх систем у окремих європейських країнах та в Україні: порівняльний аналіз	10	2		7	1	УФО- 26. ЗД - 26
Разом за змістовим модулем 2	50	10	8	32	5	28
Модульна контрольна робота 1						Т-30 б.
Модульна контрольна робота 2						Т-30 б.
Усього годин/балів	90	16	14	52	8	100

* **Форми оцінювання:** усна (У), письмова (П).

** **Методи оцінювання:** УЮ/ПЮ – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МПВПР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

Примітка: Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

5. Завдання для самостійного опрацювання

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин
1.	Наукова діяльність як складова місії сучасного університету: український, європейський та світовий досвід	8
2.	Організаційні принципи взаємодії наукової та освітньої діяльності сучасного університету: український, європейський та світовий досвід	8
3.	Проблема забезпечення якості у документах Болонського процесу	8
4.	Комплексна характеристика системи вищої освіти однієї з європейських країн – членів ЄПВО	8
5.	Порівняльний аналіз історичних особливостей розвитку систем вищої освіти розвинених країн Європи, США, Японії та України	8
6.	Порівняльний аналіз моделей структурної побудови систем вищої освіти розвинених країн та України	6
7.	Порівняльний аналіз критеріальних засад міжнародних та українських рейтингів університетів. Чинники, що зумовлюють позиції університетів у рейтингах університетів	6
	Всього годин	52

IV. Політика оцінювання

Політика освітнього компонента. Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Педагогічна компаративістика» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою: 40 балів – поточне оцінювання, 60 балів – підсумкове оцінювання.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема усне опитування, фронтальне письмове опитування, виступи на практичних заняттях, самоконтроль, самооцінювання, перевірка результатів виконання різноманітних творчих завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем вищої освіти тощо.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за критеріями подано у таблиці 1 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного балу, однак при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати 40 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувача вищої освіти у формі заліку. Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється без складання заліку за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше як 75 балів. Така оцінка виставляється в день проведення заліку в присутності здобувача освіти за його згодою.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі – 5 балів;

підготовка наукової публікації у збірнику тез – 3 бали, у фаховому журналі – 5 балів;

- призове місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт – 20 балів (10 балів за наукову роботу, 10 балів за додатки до роботи (навчальні посібники, електронні та друковані матеріали).

Порядок присудження додаткових балів затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти (витяг із протоколу засідання кафедри № 1 від 29.08.2022).

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач/здобувачка освіти відсутній/-я з поважних причин (хвороба, працевлаштування за фахом, навчання з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування, технічна проблема й неможливість приєднатися до дистанційного заняття і т. ін.), він/вона може скласти викладачеві пропущений матеріал у день консультації викладача відповідно до графіка, затвердженого на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив/-ла впродовж семестру (з поважних причин), таким чином покращити свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії. Повторне складання екзаменів допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю

результатів навчання;

- посилання на джерела інформації під час виконання мультимедійних презентацій, виконання проєктів, написання тез, виступів тощо;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, методичної) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких фактів – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання ([Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що проводиться у вигляді тестування. Тестові завдання сформовані за темами, передбаченими структурою освітнього компонента, і складаються з трьох варіантів відповіді, один із яких правильний. Наприклад: Синонім терміну «порівняльна педагогіка»: а) порівняльне мовознавство; б) компаративістика; в) сравнітологія.

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література:

1. Будник О. Б. Порівняльна педагогіка : методичні рекомендації до вивчення курсу: [текст]. Педагогічний факультет; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2016. 76 с.
2. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : підруч. Київ – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. 408 с.
3. Педагогічна компаративістика – 2015: трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст: матеріали наук.- практ семінару (Київ, 11 червня 2015 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. Київ: Педагогічна думка, 2015. 288 с.
4. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / авторський колектив. Київ : Педагогічна думка, 2015. 176 с.
5. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта: навчально-методичний посібник / Укладачі: Сойчук Р.Л., Колупаєва Т.Є., Міщень О.М. Рівне: РДГУ. 2020. 180 с.
6. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта: методичний посібник до практичних занять для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» та 013 «Початкова освіта» / Укладачі: Сойчук Р.Л., Колупаєва Т.Є., Міщень О.М. Рівне: РДГУ. 2020. 77 с.
7. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка. Київ : Академвидав, 2014. 215 с.

Допоміжна література:

1. Андрущенко В. П. Освіта на рубежі століть: філософія, методологія, практика. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: Монографія / В. П. Андрущенко, І. Я. Зязюн, В. Г. Кремень, С. Д. Максименко, Н. Г. Никало, С. О. Сисосва, Я. В. Цехмістер, О. В. Чалий / за ред. В. Г. Кременя. Київ: Наукова думка, 2003. С. 99-166.
2. Болонський процес: перспективи і розвиток у контексті інтеграції України в європейський простір вищої освіти / За ред. В. М. Бебика. Київ: МАУП, 2004. 200 с.
3. Курс лекцій з порівняльної педагогіки/ За заг. ред. члена-кор. НАПН України, д.п.н, проф. Г.В.Троцько. Харків, 2007. 264 с. 12
4. Локшина О.І. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): монографія. Київ: Богданова А.М., 2009. 404 с.
5. Педагогіка вищої школи / за ред. В. Г. Кременя, В. П. Андрущенко, В. І. Лугового. Київ: Педагогічна думка, 2009. 256 с.
6. Педагогічна компаративістика – 2015: трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст: матеріали наук.- практ семінару (Київ, 11 червня 2015 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. Київ: Педагогічна думка, 2015. 288 с.
7. Пріма Р.М., Пріма Д.А. Реформування вищої освіти в Україні: тенденції та перспективи. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький :РДВ ЦДПУ ім. В.В.Винниченка. Вип.190. 2020, с.34-38
8. Пріма Д.А. Громадянськість як інтегративна якість особистості майбутнього фахівця. Інноватика у вихованні, 2019. №10, с.221–225
9. Пріма Д.А. Професійна позиція майбутнього вчителя початкової школи: теорія і практика. Луцьк: ПрАТ Волин. обл. друк., 2020.
10. Розман І. Проблема персоніфікації розвитку зарубіжної освіти і педагогічної думки: досвід української педагогічної компаративістики. Молодь і ринок. №11 (166), 2018. С. 109-113.

11. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.

12. Чопик Ю.С, Стражнікова І.В. Зарубіжна реформаторська педагогіка в оцінках українських науковців другої половини ХХ – початку ХХІ століття: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 264 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. UNESCO. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [https:// www.unesco.org](https://www.unesco.org)
2. Сайт Національної академії педагогічних наук України : <http://naps.gov.ua/>
3. Сайт бібліотеки України ім. В.І.Вернадського <http://naps.gov.ua/>
4. Сайт бібліотеки РДГУ: www.rshu.edu.ua/naukova-biblioteka
5. Сайт кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти РДГУ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kppivo-rshu.org.ua/>
6. Сайт Міністерства освіти і науки України : [https:// mon.gov.ua/ua](https://mon.gov.ua/ua)